

SAŽETAK AKCIJSKOG PLANA UPRAVLJANJA BUKOM GRADA RIJEKE ZA 4. KRUG IZVJEŠTAVANJA

Zakonski okvir za izradu akcijskog plana upravljanja bukom Grada Rijeke za 4. krug izvještavanja (u daljnjem tekstu akcijski plan) je članak 7. Zakona o zaštiti od buke (NN 30/09, 55/13, 153/13, 41/16, 114/18, 14/21), dok je okvir izrade akcijskog plana detaljnije definiran odredbama Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o načinu izrade i sadržaju karata buke i akcijskih planova te o načinu izračuna dopuštenih indikatora buke (Narodne novine 146/21)¹ kao i Preporukama Europske agencije za okoliš i Radne skupine Opće uprave za okoliš Europske komisije o ocjeni izloženosti buke „Predstavljanje informacija o kartama buke javnosti“, ožujak 2008. Akcijski plan obuhvaća izvore buke kojima je izloženo stanovništvo na području Grada Rijeke, a za koje je dokazano da može bitno štetno utječu na zdravlje. Akcijski planovi se izrađuju na temelju rezultata strateških karata buke koje se izrađuju za točno određenu kalendarsku godinu u točno određenim vremenskim ciklusima od najviše 5 godina. U odnosu na protekli krug izrade akcijskih planova upravljanja bukom, u prosincu 2021.g. na snagu su stupili novi zakonski propisi kojima se određuju dopuštene razine buke, odnosno način izrade i sadržaj karata buke i akcijskih planova. Ovim promjenama u potpunosti je promijenjena metodologija proračuna emisijskih razina buke glavnih izvora, matematički model širenja zvuka u atmosferi kao i način analize izloženosti stanovništva određenim razinama buke, te samim time nije moguća usporedba s rezultatima iz prošlih krugova izrade karata buke i akcijskih planova.

Ovaj akcijski plan sadrži sve elemente propisane Zakonom i Pravilnikom uključujući opis naseljenoga područja grada Rijeke, opis prometnica, željezničkih pruga, industrijskih izvora koji su uzeti u obzir prilikom razmatranja, važeće dopuštene razine buke, pregled rezultata izrađene strateške karte buke, ocjene stanja buke na temelju procijenjenoga broja ljudi izloženih određenim razinama buke, prepoznavanje problema i situacija koje treba poboljšati, prikaz proteklih mjera i programa zaštite od buke, prijedlog aktivnosti koje bi Grad Rijeka plana trebao poduzeti u sljedećih 5 godina, uključujući prijedlog područja kandidata za kvalificiranje kao „tihu područje unutar naseljenog područja“, prijedlog dugoročne strategije te elemente vrednovanja akcijskog plana.

U okviru analize izloženosti stanovništva za područje grada Rijeke, provedena je analiza za sve zone namjene prostora iz prostorno planske dokumentacije. Temeljem izrađene strateške i konfliktne karte buke izrađen je prijedlog procedure za prepoznavanje kandidata područja za upravljanje bukom od određenog izvora. Prilikom razrade postupka za prepoznavanje kandidata područja za upravljanje bukom koristio se niz varijabli: ukupan broj stanovnika unutar objekta, maksimalna razina buke tijekom razdoblja dana, večeri, noći i cjelodnevno na fasadi objekta, iznos prekoračenja dopuštenih razina buke tijekom razdoblja dana, večeri, noći, korištenje i namjena prostora, gustoća objekata osjetljive namjene. Predloženom analizom na području Grada Rijeke predloženo je u odabir kandidata područja za upravljanje

¹https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_12_146_2532.html

bukom uključuje promjenjivog postotka proračunskih točaka zavisno od izvora buke. Za cestovni promet predloženo je korištenje 3 % najizloženijih točaka po tzv. „prioritetnoj razini prekoračenja“ (PRP), za pružni promet 5 %, dok se za industrijske pogone i postrojenja predlaže uključivanje 15 % najizloženijih točaka po tzv. „prioritetnoj razini prekoračenja“ uz prepoznata područja s kojih su zabilježena česte pritužbe stanovništva.

Po provedenom potvrđivanju područja upravljanja bukom, s ciljem što bolje definicije i određivanja provedivih scenarija upravljanja bukom, održani su sastanci projektnog tima te je za svako projektno područje pripremljen scenarij snižavanja i/ili upravljanja bukom. Od ukupnog broja područja upravljanja bukom cestovnog prometa, na cca 50 % područja pretpostavljena je primjena tri mjere upravljanja bukom, na cca 47 % područja pretpostavljena je primjena dvije mjere upravljanja bukom cestovnog prometa, dok je svega na jednom području pretpostavljena jedna mjera upravljanja bukom. U ukupnom broju predloženih mjera upravljanja bukom cestovnog prometa, najzastupljenija je mjera „zamjena kolničke konstrukcije s tihom kolničkom konstrukcijom,“ te mjera „usporavanja prometa tijekom razdoblja noći“ koji prema stručnim preporukama osiguravaju najbolji omjer uloženo / dobiveno. S dodatnom mjerom korištenja inteligentnih sustava upravljanja prometom za upravljanje brzinom kretanja prometa pretpostavljeno je sniženje razina buke posebno tijekom razdoblja „noć“.

U predloženom ukupnom broju scenarija upravljanja bukom željezničkog prometa najzastupljenije su mjere „Zidovi za zaštitu od buke prema projektnoj dokumentaciji“ koja se izrađuje tijekom proteklih 10 godina, uz obavezno trajno „infrastrukturno održavanje pruge (hrapavost i valovitost)“ čime se trajno osigurava niže emisijska razina buke.

Za industrijske pogone i postrojenja pretpostavljena je izrada „detaljne karte buke za 2026.g.“ što je zapravo nezatno proširenje ionako postojeće zakonske obaveza za izradu strateške karte buke za slijedeći krug izvještavanja uz izradu i provedbu plana upravljanja bukom i uvođenje trajnog praćenja razina buke čime bi javnost mogla trajno pratiti razine buke kojima je izložena.

Sastavni dio elaborata su grafički prikaz područja upravljanja bukom, grafički prikaz kandidata za „tiha područja“, pregled predloženih scenarija i mjera upravljanja bukom, obrasci predloženih scenarija i mjera upravljanja bukom po područjima upravljanja bukom.

S obzirom da je Grad Rijeka bio zatečen s bitnim poteškoćama u pribavljanju ulaznih podataka poglavito za cestovni promet, akcijski plan predlaže aktivnosti kako bi se spremnije dočekao izrade strateške karte buke za 5.krug koja se mora izraditi do kraja prosinca 2027.g. u kojem bi trebali biti vidljivi rezultati ovog akcijskog plana.